

Reactie op het voorstel van wet van Kamerlid De Hoop houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot toevoeging van bepalingen ten behoeve van gelijke kansen in het onderwijs

De ROV (Reformatische Ouder Vereniging) is een belangenbehartigende organisatie voor en van ouders met kinderen die voornamelijk op het christelijk en reformatorische school zitten. De vereniging vertegenwoordigt hierin zo'n 30.000 gezinnen.

Inleiding

De ROV ziet, evenals De Hoop, de vrijheid van onderwijs als een 'een groot goed'. Gezien het feit dat die vrijheid al zo lang bestaat en nog steeds actueel is, willen we die graag behouden.

Als ROV voelen wij ons mede verantwoordelijk voor goed onderwijs voor alle kinderen in ons land en gunnen wij iedere leerling/ ieder kind gelijke kansen op goed onderwijs en een goede toekomst. De vrijheid van onderwijs zoals die is gewaarborgd in artikel 23 van onze grondwet werkt mee aan die gelijke kansen. Onze conclusie is dat de voorgestelde wijziging van artikel 23 niet meewerkt aan het vergroten van gelijke kansen:

- enerzijds omdat het feit dat een gering aantal scholen met een beroep op de vrijheid van onderwijs een gesloten toelatingsbeleid hanteert in relatie tot de grondslag van de school geen situaties van uitsluiting van kinderen met zich meebrengt. Ouders die geen verwantschap hebben met het christelijk-reformatorisch gedachtegoed melden hun kinderen niet of nauwelijks aan bij deze scholen; er ligt dus geen probleem van uitsluiting dat om een oplossing vraagt;
- anderzijds omdat gelijke kansen en goed onderwijs voor alle kinderen iets heel anders vereisen, namelijk vergaande investeringen in het onderwijs, zowel in mensen (de onderwijsgeevenden) en in middelen; de ROV is er van overtuigd dat indien deze investeringen worden nagelaten, de onvermijdelijke conclusie zal zijn dat deze grondwetswijziging op geen enkele wijze heeft bijgedragen aan het tegengaan van segregatie en het vergroten van gelijke kansen.

De Hoop wenst de grondwettelijke grondslag te wijzigen teneinde de kansenongelijkheid tegen te gaan en onderwijsacceptatie te verplichten, en wel door drie zaken te benadrukken:

- a) Een recht op onderwijs voor ieder kind;
- b) Een acceptatieplicht voor scholen mits de ouders de grondslag respecteren;
- c) Gelijke kansen op volledige ontplooiing voor ieder kind;

Ad a) een recht op onderwijs

In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat er geen wijzigingen aangebracht worden in de bestaande uitgangspunten van artikel 23. Echter met het wetsvoorstel worden deze uitgangspunten wel degelijk fundamenteel aangetast, namelijk door het opleggen aan de scholen van een acceptatieplicht van leerlingen, ook wanneer de ouders niet instemmen met de grondslag van de school. De prijs van deze grondwetswijziging is te hoog, nu de gestelde doelen (die op zich sympathiek zijn) daar niet mee worden bereikt.

Het is een positief ideaal en ook wel sympathiek om de kinderen en het recht op onderwijs centraal

te stellen. Het is echter in de praktijk van weinig betekenis gezien de praktische onhaalbaarheid en het zorgt daarmee ook voor onmogelijkheden. De ouders maken de keuze voor een school van hun kind. Doorgaans worden zij op 2,5 – 3 jarige leeftijd ingeschreven bij een school naar keuze van de ouders. Een kind heeft op die leeftijd nog niet het vermogen om zelf te kiezen voor een school. Het is logischerwijze daarom gebruikelijk om de onderwijsinstelling (onder gezag van de inspectie) als uitgangspunt te nemen en hen op te dragen om te zorgen voor een degelijk onderwijs voor de kinderen in samenspraak met de ouders. Daarbij benoemt de overheid de randvoorwaarden en faciliteert/ financiert.

Elk kind moet onderwijs kunnen krijgen, maar deze grondwetswijziging voegt daar niets aan toe. Dit recht op onderwijs ligt al vast, zowel in internationale verdragen als in onze onderwijs- en aanpalende wetgeving.

Ad b) Een acceptatieplicht

Bij het recht op onderwijs hoort volgens de initiatiefnemer een acceptatieplicht. Daarbij wordt vooral gewezen naar bijzondere (levensbeschouwelijke) scholen. De Hoop wil voorkomen dat bijzondere scholen kinderen weigeren of selecteren op basis van oneigenlijke gronden, zoals extra zorg of hun sociale omgeving. Opmerkelijk is dat overigens dat de indiener zoveel nadruk legt op bijzondere scholen, terwijl er vanuit het onderwijs geen signalen komen of zorgen zijn gebleken die specifiek verband houden met het bijzonder onderwijs. Onze indruk is dat de indiener met een acceptatieplicht gelieerd aan de grondslag van de school zijn doel volstrekt voorbij schiet, en dat gegeven weegt zwaar aangezien zijn wijzigingsvoorstel wel een aanmerkelijke inperking van de vrijheid van onderwijs met zich meebrengt.

De diversiteit van de samenleving geeft ook een diversiteit aan scholen. Waardoor elke ouder kiest voor een school die het beste past bij de eigen visie/ levensovertuiging. Dat is waar ons onderwijsbestel altijd voor heeft gestaan en wat artikel 23 altijd heeft willen garanderen. En dat is ook goed. Als het onderwijs een vergelijkbare achtergrond heeft als de thuissituatie, worden kinderen 'veilig' opgevoed. Het is totaal imaginair om te veronderstellen dat ouders een keuze voor een school maken die wat betreft normen, waarden en levensbeschouwing totaal afwijkt van die van het gezin en van de ouders.

De Hoop geeft zelf al aan dat de 'precieze invloed van artikel 23 op kansengelijkheid moeilijk te duiden is'. Toch zoekt hij precies dáár naar oplossingen voor het segregatievraagstuk. Begrijpelijk, als hij aannemelijk zou maken dat dit kansrijk is. Dat doet hij echter niet.

Rondom het thuiszitten van kinderen zijn al verschillende initiatieven gaande. De acceptatieplicht zal daar niet wezenlijk aan bijdragen, omdat de ouders dan toch een school kiezen die het dichtst bij hun levensbeschouwing staat.

De ouders die leerlingen hebben op scholen met een gesloten toelatingsbeleid zijn zeer in de minderheid. We spreken over maximaal 200 reformatorische scholen (van de 6700 scholen in totaal) waarvan nog geeneens van al die scholen geldt dat ze een gesloten toelatingsbeleid hanteren. Daar kan de door De Hoop gesignaleerde problematiek echt niet liggen en het openbreken van een aan de grondslag van de school gerelateerd toelatingsbeleid zal daarom ook op geen enkele wijze een oplossing voor deze problematiek blijken te zijn. En deze veronderstelling klemt juist daarom zo zeer, aangezien er wel een aanmerkelijke inbreuk op de bestaande vrijheid van onderwijs op het spel staat.

Het opgroeien van onze kinderen in een eenduidige pedagogische gemeenschap, tussen gelijkgestemden, zal bijdragen aan een veilig schoolklimaat voor kinderen.

Een acceptatieplicht biedt echt geen oplossing voor kansenongelijkheid of segregatie.

Sterker nog, er ligt juist een grote waarde in denominatief toelatingsbeleid. Het is erg belangrijk voor scholen om een toelatingsbeleid te kunnen voeren waarbij in beginsel die kinderen worden

toegelaten waarvan de ouders de grondslag onderschrijven. Allereerst omdat deze schoolbesturen en ouders het van belang achten dat de school een gemeenschap vormt rond de gedeelde identiteit. Kinderen worden gevormd vanuit een eenduidige levensvisie. Er is eenheid qua normen en waarden tussen 'thuis' en 'school'. Dat helpt hen om in de maatschappij te staan met een positieve bijdrage. Het geeft op langere termijn een stabiele basis voor het vormen van de identiteit van onze kinderen en zorgt voor gemotiveerde en betrokken burgers (Charles Glenn).

Het is niet voor niets dat de ouders de dragers zijn van de vrijheid van onderwijs. Het geven van onderwijs is vrij en ouders mogen om die reden scholen stichten die aansluiten bij hun levensbeschouwing, bij hun geloof en bij hun normen en waarden. Door middel van een vereniging (of een stichting) houden de ouders de desbetreffende school in stand en bepalen zij het beleid op "hun" school. Belangrijk is ook de invloed van ouders via de medezeggenschapsraad, die ook ziet op het grondslagbeleid.

Ad c) Gelijke kansen

Kansenongelijkheid heeft niets te maken met een aan de grondslag van de school gerelateerd toelatingsbeleid. Het vergroten van gelijke kansen dient zich vooral te richten op het welvaartsniveau, het tegengaan van sociale ongelijkheid, het vergroten van het opleidingsniveau van ouders, het tegengaan van negatieve consequenties door achtergrond en migratie-herkomst, het investeren in achterstandswijken. Dit zijn de factoren die zorgen voor minder gelijke kansen. Het toelatingsbeleid gekoppeld aan een reformatische grondslag speelt hierin geen enkele rol.

Daarnaast zijn investeringen in het onderwijs onmisbaar. Het toedelen van extra middelen aan en het versterken van "zwakke" scholen in achterstandswijken, het in alle opzichten aantrekkelijker maken van het beroep van leraar, het aanpakken van het lerarentekort: dit zijn de zaken die er echt toe doen, wil je serieus werk maken van vergroten van de kansen op goed onderwijs voor ieder kind.

Hoogachtend,

ROV- Reformatorische Ouder Vereniging

Gerdien Lassche
Beleidsmedewerker

Voor meer informatie of vragen kunt u contact leggen via info@rovereniging.nl